

Brële na wszëtškò

Nie bëtobë to fejn wszëtškò wiedzec? Tak, cobë nie darwac w internetë zazerac. Pò bibliotekach sznëkrowac. Sãsòdczi-klapë pëtac a na parafialną gazëtã żdac? Cobë le sã przëzdrzec, ùczëc, ùmaklac, pòmëslëc...i zarò wiedzec! Tak jò bë chcòt! Do te je wierã jaczi brëkòwny statk, chcëmë wzac òkùlòrë. To nie pòdpadnie. Nicht nie zmerkò, co të w tëch brëlach mòsz jaką wëwiadowniã zainsztalowónë. Mikroskòpë pòmāk z laserama a radarama i kòmputrama. Mòzë czòrnë skła załòzëc, co to nibë na słuńce... A të so nõùkòwà kònfereñcjà na plażi robisz abò jinë labùlbùlatorium. Zdrzisz na zómk z piòskù i znajesz jegò chemiczną bùdowã. Wzëròsz na mòrze – wiész, jak je ceptò wòda, co to za rekin zezërò tftëstë biafcëskò w òpònie a jaczi ruszci pòdwòdny bôt je ju kròtkò do wptëniãcò w hòwingã do Elbląga. Pòzëròsz na niebò, nibë na blónë – i ju analizërëjesz dónë chiñszcëgò satelitë, co prawie nad równikã lecy. Łowisz czekawszë mejle, telefónowé rozmòwë, smsë. Płiwòsz w kòrëtkach czatów. Wërazno czëjesz, co dwaji strëszë w trajtkù chca pòrëch zrobic a zasztrëjkòwac procëm krzëwim drogóm a głãbòczim plëtóm. Hewò dzëwczãtka kòrbiã ò kròtkòscë spòdniczk, a knòpi ò tim, jak dalek załòzëc rãkòwë, cobë bëto ju sexy, ale jesz nie zëmno. Jiny, rozblecë w pòdzartëch bùksach, z malënkama jigłã znaczonyma na skòrze a z òringòmã w dzywnëch placach – nie mówią nick, nè bò przëòbùcë robi to za nich... Wej, amerikańszci prezydeñt rozpòwiòdò z chiñszcim ò jaczis wòjnie. Czëjeta zëmiznã Repùbliczi Kòmi na Syberie, hëc afrikańszcëgò Kònga a fùchtnosc Indonezje a Wietnamù. Bez super-brële do twëgò nosa docérò zòpòch rëbny zupë z Jastarnie, pùlk ze sledzã z Chwaszczëna a pizzë z Kòscërnë. Milëjónë radiów graje mùzykã. W Teksasu lecy kantri. Lëdowò w Nordowi Kòreji. Dzezëją w nocnym klubie w Parizù. Rapùją w Nowim Jorkù. Zòkònicë z Armenie spiëwiã wnetkã zabëtë grëgòriañszcë chòratë. Zdłuż pòlszci wschòdny scanë – diskò-pòlo na całi regùlatòr. Zdłuż zòpadny – jodlowanië a akòrdiònowé granië, jaż sã kròsniãta w ògardach cziwiã na bòczi. Dzes lejã paliwò do

Płiwòsz w kòrëtkach czatów. Wërazno czëjesz, co dwaji strëszë w trajtkù chca pòrëch zrobic a zasztrëjkòwac procëm krzëwim drogóm a głãbòczim plëtóm.

bakù. Dzes nabierają wòdë zez stëdnie. Skrzëpi piòsk. Ūszë gëldzã miłë zwãczy małżëñszcizh łòżkòwëch ùcechów. Jaż mùszisz przëcëszëc maszinã, bò to ale miòdno bëto... Czëc je dichanië sëtëgò chlopiszczã, co gòni za àutobùsã w Rewie. Kòmùs serce bùgrëje jak baliã z kamama. Kòcëska marcëją, chòcò je dopiërkù pòczãtk stëcznika. Docérò do cebie, że na Marsu kòmùs sã mësłë synapsama przecyskają. Mòngòlszci kòniczk drëbòli, żdajãcë na wëdã. Chtos kaszlnãł, czichnãł, piardnãł, surpnãł ze szmakã. Kòmùs leje sã krew z renë. Chtos mò sznëpã. Jiny czikùtkã. Klarka sã zajikò, a Dżony – szepleni. Tónk nastãpił na gòzdz i przerazlëwie placze.

Pies łaje, bò sã przelãknãł brifczci, co przëwiòzł dzewiãtnòstã emeurã starce Luszi. Zdrugòsz sã, czëjącë, jak krople deszczu bãbnëją ò kabinã kanadijczëgò szofërë. Lubno mùjkò trãbkã Eùstachiusza szwatołk sniegù, co lãdëje na Grenlandie, na zeliñtowim cnikù. Czëjesz grającëgò na trãbce negromùzykañta z Repùbliczi Pòłniowi Africzi. Z òstrowù Malekùla jidze w niebò gòsne przëfikanië a mlaskanië przë jedzenim lëdzënë, bò to bëł pò pròwdze bëlny kùtin... Brzëmiã lubczë zwãczy a sã widzec pòkùsnë òbròzci brazylijszci sambë. Wiész, co twòja Białeczka robi na pòłnië, jaczë stãpnie mają dzecë w szkòle, a że mieskò straż chòdzy kòl twëgò lëchò zaparkòwònegò BMW jak kòt kòl gòracëch skwarków. Na ùszë cësnã cë sã parlamëntowé, gabinëtowé a kòlsznapsowé rozpòwiòdania tëch, co sã bawiã w pòlitikã we Warszawie a óber-stolëcë Brukselë. Kãsk mądzi pòdczëc, co dzecë w żtòbkach a przedszkòlach prawiã. (Jistny miòd dlò pòetë. Lesmiòn wësòdò przë jich twòrzbie słów a zesòdzkach). Dzes, pòd mòstã, swã codniowã szlabizo-nawijkã mają bezchëczowi. Jes swiòdkã tekstów, gòsów miłotë, gòrzu a nieszczescò – z całëgò Swiata a Kaszëb. Gòrczich żòlów a strzëlistëch aktów. W tësãcach jãzëków. W tësãcach farwów.

Dosc!

Lepi równak ne cëdnë òkùlòrë zjic. Òd tëli wiadtów, òbròzów, zwãków, wòniów – to bë letkò mògò w głowã zañc!

TÓMK FÓPKA